

ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಆಸ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಕೊರೊನಾ ನಂತರದ ನಮ್ಮ
ಬಹುತೇಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು
ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸುತ್ತ
ಗಿರಕಿಹೊಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ
ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ
ಅಗತ್ಯ. ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ
ನಾಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ
ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜೊತೆ
ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ
ಆಸ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ
ವಿಧಾನವನ್ನು ಇನ್ನು
ಮುಂದಾದರೂ ನಾವು
ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಈಶ್ವರ್

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಫಲವಾಗಿಯೇ 'ಕೋವಿಡ್ 19'ರಂತಹ ರೋಗಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ತಜ್ಞರ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೇ, ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಕಾಡುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 71ರಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆಘಾತಕಾರಿ ಸಂಗತಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆ, ರೈಲು, ವಿದ್ಯುತ್ ಜಾಲ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತುಣುಕು ತುಣುಕುಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ನಿರಂತರ ವಿಭಜನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. 71ರಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಳವಳ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಲ್ಯಾಂಡ್ ಯೂಸ್ ಪಾಲಿಸಿ' ನಿಯತಕಾಲಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ರಜತ್ ನಾಯಕ್, ಕೃತಿ ಕೆ. ಕಾರಂತ, ತ್ರಿಶಾ ದತ್ತ, ರೂಢಿ ಡೆಪ್ಪೆಸ್, ಉಲ್ಲಾಸ ಕಾರಂತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೈದ್ಯನಾಥನ್ ಅವರು ಭಾರತದ ಕಾಡುಗಳ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೃಹತ್ ಕಾಡುಗಳ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ತಲೆದೋರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದದೊಂದಿಗೆ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೂ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆವಾಸಸ್ಥಾನ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಭಜನೆಗೊಳ್ಳದ ಕಾಡುಗಳು ವನ್ಯಮೃಗಗಳ ಸರಾಗ ಚಲನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ವಂಶವಾಹಿ ಸಮೂಹವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾತೃಗುಣ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ತುಂಡರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶೇ. 70ರಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಸರಣ ತಂತಿಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾದುಹೋಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ನಾಗರಿಕ ಚಹರೆಗಳು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ, ಪರಿಸರದ ಮೂಲಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದೊಡ್ಡದಾದ ಬೃಹತ್ ಕಾಡುಗಳು ಮಧ್ಯಭಾರತದಲ್ಲಿವೆ; ಆದರೆ, ಅವು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಭಜಿತಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಈ ಕಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಅಪಾಯ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. 'ಕೋವಿಡ್ 19'ರಂತಹ ರೋಗಗಳು ಹರಡಲು ಕಾಡುಗಳ ಭಿದ್ರೀಕರಣವೂ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ; ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಹೊಸ ಸೋಂಕುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಅರಣ್ಯನಾಶ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. 2016ರಿಂದ 2018ರವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ನಾಶವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು 'ಗ್ಲೋಬಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ವಾಚ್' ಸಂಸ್ಥೆ ನಾಸಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿತ್ತು. ಪರಿಸರ ಚಳವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾಡು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ವರದಿ ದಾಖಲಿಸಿತ್ತು. ಈ ಅರಣ್ಯನಾಶಕ್ಕೆ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ನಿರಂತರ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದ ಗಾಢ ಹಸಿರು ಪೇಲವವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಜ್ಞರು ಗುತಿಸಿದ್ದರು. ಮಿಜೋರಾಂನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಷ (2017ರಲ್ಲಿ) 41 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗಿತ್ತು.

ಅರಣ್ಯನಾಶವನ್ನುವುದು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮನುಕುಲದ ಭವಿಷ್ಯದ ಮೇಲೆ ಎಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬರೆ ಎಂದು ಈವರೆಗೆ ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ 'ಕೋವಿಡ್ 19' ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಪರಿಸರ ನಾಶದ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೊರೊನಾ ನಂತರದ ಜಗತ್ತಿನ ಕುರಿತಾದ ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಸುತ್ತಲೇ ಗಿರಕಿಹೊಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆ ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ, ಅನಿವಾರ್ಯ. ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ತಮ ನಾಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಎಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.